Проект !

М О Т И В И

Към проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 23 на Министерския съвет от 1998 г. за определяне на цени на наркотичните вещества за нуждите на съдопроизводството (обн., ДВ, бр. 15 от 1998 г., изм. и доп. бр. 14 от 2000 г. и бр. 68 и 85 от 2023 г.)

1. Причини, които налагат приемането на предложения проект

В Наредбата за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични, приета с Постановление № 293 на Министерския съвет от 2011 г. (обн., ДВ, бр. 87 от 2011 г.), са извършени промени, както следва:

- С Постановление № 345 на Министерския съвет от 2024 г., обн., ДВ, бр. 87 от 2024 г. са поставени под контрол четири нови вещества;

- С Постановление № 49 на Министерския съвет от 2025 г., обн., ДВ, бр. 39 от 2025 г. са поставени под контрол девет нови вещества;

- С Постановление № 100 на Министерския съвет от 2026 г., обн., ДВ, бр. 73 от 2026 г. са поставени под контрол шестнадесет нови вещества.

Съгласно чл. 3, ал. 2 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП), Министерския съвет с наредба определя реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични, като наименованията на наркотичните вещества се съдържат в списъци, както следва:

1. Списък I – Растения и вещества с висока степен на риск за общественото здраве поради вредния ефект от злоупотребата с тях, забранени за приложение в хуманната и ветеринарната медицина;

2. Списък II – Вещества с висока степен на риск, намиращи приложение в хуманната и ветеринарната медицина;

3. Списък III – Рискови вещества.

На основание чл. 26а от ЗКНВП, Министерският съвет определя цените на наркотичните вещества за целите на наказателното производство. По силата на тази разпоредба с Постановление № 23 на Министерския съвет от 1998 г. за определяне на цени на наркотичните вещества за нуждите на съдопроизводството (обн., ДВ, бр. 15 от 1998 г. изм. и доп. бр. 14 от 2000 г. и бр. 68 и 85 от 2023 г.), (ПМС № 23 от 1998 г.), Министерският съвет е определил цените на наркотичните вещества за целите на наказателното производство, а съгласно § 3 от преходните и заключителните разпоредби на постановлението, изпълнението му е възложено на министъра на правосъдието.

Също така в писмо на председателя на I състав, Наказателно отделение на Софийския градски съд, за нуждите на НОХД № 4450/2024 г. по описа на СГС се поставя въпрос за тълкуване на разпоредбата на § 2, т. 2 от Постановление № 106 на

Министерския съвет от 2023 г. за изменение на Постановление № 23 на Министерския съвет от 1998 г. за определяне на цени на наркотичните вещества за нуждите на съдопроизводството (обн., ДВ, бр. 68 от 2023 г.) по отношение на високорисковото наркотично вещество фентанил (Fentanyl), в случаите когато не се предлага за продажба в търговската мрежа, а е посочено че цената на наркотичното вещество фентанил следва да се изчислява по цена в търговската мрежа.

Предвид посочените по-горе обстоятелства, че нововъведените под контрол общо 29 вещества към момента нямат определени цени за нуждите на съдопроизводството по ПМС № 23 от 1998 г., и необходимостта да се прецизира начинът за определяне на цените на наркотичните вещества по Списъци I, II и III с оглед избягване на различно прилагане в практиката, е целесъобразно да се предприемат действия по изготвяне на проект за изменение и допълнение на ПМС № 23 от 1998 г., който да бъде съобразен и с приключилия процес по въвеждането на еврото като парична единица на Република България съгласно Закона за въвеждане на еврото в Република България.

2. Цели на предложения проект

Целта на предложения проект на Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 23 на Министерския съвет от 1998 г. за определяне на цени на наркотичните вещества за нуждите на съдопроизводството е да се усъвършенства редът за определяне на цената на веществата от Списък II – Вещества с висока степен на риск, намиращи приложение в хуманната и ветеринарната медицина и Списък III – Рискови вещества, както и да се приведе Списък I от ПМС № 23 от 1998 г. в съответствие със Списък I от наредбата и да се определят цени на нововъведените общо 29 наркотични вещества.

3. Същност на промените

С промените се предлага оценяването на наркотичните вещества в Списък II – Вещества с висока степен на риск, намиращи приложение в хуманната и ветеринарната медицина и Списък III – Рискови вещества да се извършва въз основа на количествено измерване на чистото активно наркотично вещество. Предлаганият механизъм предвижда определяне на количеството „чисто“ активно наркотично вещество в задържаната субстанция (пример: задържано 100 гр. прахообразно вещество, в което след количествен и качествен анализ се установява 20 гр. конкретен вид активно наркотично вещество, а останалите 80 гр. са допълнителни примеси). След установяване на вида активно наркотично вещество се взема за база цената на лекарствен продукт, който съдържа същото наркотично вещество, и се изчислява неговата цена, като се съотнася спрямо количеството активно наркотично вещество в общото количество лекарствен продукт (пример: ако в лекарствения продукт с общо количество 1 гр., активното наркотично вещество е 0,3 гр., то се изчислява цената на наркотичното вещество спрямо общата цена на лекарствения продукт и така се определя цената на наркотичното вещество за 1 гр.). За да се определи цената на наркотичното вещество, се

взема най-ниската цена в Позитивния лекарствен списък или в регистъра на пределните цени на лекарствен продукт, съдържащ съответното наркотично вещество. Ако в Позитивния лекарствен списък или в регистъра на пределните цени са включени няколко различни вида лекарствени продукти, съдържащи съответното наркотично вещество, се взема за база цената на този от тях, който има най-ниска цена. След изчисляването на цената на наркотичното вещество в съответния лекарствен продукт за единица количество (милиграм, грам и т.н.), получената стойност се умножава по съответното задържано количество чисто активно наркотично вещество (пример – умножават се 20 гр. задържано чисто наркотично вещество по единичната цена за грам от същото вещество, определена от цената на лекарствен продукт, в който се съдържа). Описаната процедура е аналогична и когато лекарственият продукт, в който се съдържа наркотичното вещество, няма определена цена в Позитивния лекарствен списък или в регистъра на пределните цени. В този изключителен случай се използва досегашният принцип за определяне на цената на база най-ниската цена на лекарствения продукт в търговската мрежа.

Предложението за създаване на ал. 3 е обусловено от факта, че престъпленията, извършвани с наркотични вещества от Списъци II и III на наредбата, се извършват най-често със законно произведени лекарствени средства, отклонени от легална употреба чрез закупуване без рецепти, с фалшиви рецепти, незаконно пренасяни от други държави или доставяни с куриерски пратки. Всички тези лекарства са с известно количествено съдържание на активно наркотично вещество и тази информация може да се получи от информационните материали на производителя и да се използва при изготвяне на физико-химическите експертизи в наказателното производство. В случаите, когато предметът на престъплението не представлява лекарствен продукт и е незаконно произведен, същият ще се подлага на количествено изследване.

Предлага се цялостна промяна на Списък I – Растения и вещества с висока степен на риск за общественото здраве поради вредния ефект от злоупотребата с тях, забранени за приложение в хуманната и ветеринарната медицина, приложение към член единствен на ПМС № 23 от 1998 г. Промяната е продиктувана на първо място от факта, че от приемането на последните изменения и допълнения на ПМС № 23 от 1998 г. са направени няколко допълнения и изменения на Списък I, приложение към наредбата, и в него са включени нови наркотични вещества. За тези нови наркотични вещества следва да се определят цени в Списък I от ПМС № 23 от 1998 г . с цел избягване на разнородна практика и затруднения при оценяването на наркотичните вещества в досъдебното и съдебното производство.

Добавянето на нови наркотични вещества към Списък I на наредбата изисква поставяне на индивидуални цени за всяко вещество в същия списък в ПМС № 23 от 1998 г. При определянето на цените за нуждите на съдопроизводството са взети предвид следните фактори:

1. опасност на наркотичното вещество за човешкото здраве – вземат се предвид психичното, физиологичното и токсикологичното въздействие върху човека;

2. психоактивният потенциал и прозореца на безопасност или токсикологичен прозорец (от нивото на начало на въздействието до нивото на опасно въздействие);

3. опасност на наркотичното вещество за общественото здраве – отчита се достъпността, разпространението на нелегалния пазар в България и в Европа. Съобразно това цените на някои от вече „излезлите от пазара“ наркотици са с по-ниски цени на улицата, независимо че са от една и съща група с други, които все още са широко разпространени;

4. видът на престъплението – цената за трафик следва да е по-ниска от цената за улицата, тъй като при трафика не е реализиран последния етап от криминалната верига – предлагането на крайните потребители.

Подобен подход е използван и до настоящия момент.

С оглед въвеждането на еврото като национална парична единица от 1 януари 2026 г. се налага и превалутиране на цените на наркотичните вещества в Списък I на ПМС № 23 от 1998 г. Цените се преобразувани при спазване на правилата за превалутиране съгласно Закона за въвеждане на еврото в Република България. На новите наркотични вещества в списък I са определени цени при спазване на действащия принцип и впоследствие са превалутирани в евро.

Промяната в текста след таблицата в приложението на ПМС № 23 от 1998 г., обозначен с „*“, „**“ и „***“, е с оглед прецизиране на методиката при определяне на цените на хероина и кокаина. За тези вещества са предвидени цени, пропорционални на процентната концентрация на активния компонент в задържаната субстанция. В тази връзка, оценката на наркотичните вещества се формира като процентната концентрация на веществото се умножи по коефициент 1,79 €/г за кокаина и 1,64 €/г за хероина, определен след емпиричен анализ, целящ превалутиране на цените с оглед въвеждане на еврото като парична единица без промяна в крайната цена, действаща към момента в лева. Полученото след умножението с посочените коефициенти се умножава по грамовете на задържаното вещество и се получава стойност в евро. Към така полученото произведение се прибавят 25,56 евро, чрез което се избягва изчисляване на стойности близки до нула при малки задържани количества и/или малки концентрации на активното вещество. По аналогията на концепцията от т. 4 цената на хероина и кокаина при осъществяване на трафик се редуцира до 80% (умножава се по коефициент 0,8) и след това се прибавят 25,56 евро с посочената по-горе цел.

Определянето на по-висока стойност за фентанила (100 €) се основава на неговия свръхвисок потенциал и вредно действие, засягащо централната нервна система на човека. Докато при хероина и кокаина процентът на активното вещество в препарата, при който се проявява психоактивност, е над 20% (и не е с летален ефект), то при фентанила същият е под 1%, поради което не следва да се пренебрегва бързоразвиващата се смъртоносна свръхдоза дори и при микроскопични количества фентанил.

Само в случаите когато задържаният фентанил е лекарствен продукт, оценяването му ще се извършва по общия ред, предвиден за веществата от Списък II на ПМС № 23 от 1998 г.

Цените за нуждите на съдопроизводството на веществата в Списъци II и III на наредбата, които са лекарствени препарати, ще се формират на основата на цените от аптечната мрежа. Тази цена ще се умножава с коефициенти. Окончателната стойност ще се определя за всеки конкретен случай. Следва да се има предвид, че наркотични вещества се придобиват незаконно от аптечната мрежа и се разпространяват незаконно

на значително по-висока цена. По тази причина цените следва да се умножават по коефициенти за улицата и за трафика, които са съответно 10 и 8 за Списък II (високо рискови вещества), а за Списък III (рискови вещества) са съответно 8 и 6.

4. Очаквани резултати от прилагането на нормативния акт

С предложения проект ще се усъвършенства начинът на определяне на цената на веществата от Списък II – Вещества с висока степен на риск, намиращи приложение в хуманната и ветеринарната медицина и Списък III – Рискови вещества, както и ще се приведе Списък I от ПМС № 23 от 1998 г. в съответствие със Списък I от наредбата. Цените на наркотични вещества за нуждите на съдопроизводството ще бъдат определени при спазване на действащия принцип за превалутиране в евро.

5. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Предложеният проект на акт няма да доведе до въздействие върху държавния бюджет. За изпълнението на предвидените промени не е необходимо одобряването на допълнителни разходи, трансфери или други плащания.

Проектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждането на регулаторни режими.

6. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз и други изисквания

Проектът не съдържа разпоредби, въвеждащи актове на Европейския съюз, поради което към него не е изготвена таблица за съответствие с правото на ЕС.

В изпълнение на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА) и чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация за проекта на акт е изготвена частична предварителна оценка на въздействието, която е съгласувана с дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ на Министерския съвет.

На основание чл. 26, ал. 3 и 4 от ЗНА проектът се публикува на интернет страницата на Министерството на правосъдието, както и на Портала за обществени консултации, като на заинтересованите лица се предостави 30-дневен срок за предложения и становища.